



DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ D'HISENDA I PRESSUPOSTS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 351-1992

Fq.Con.núm. 33/27

VII legislatura

Any 2011

Núm. 76

Presidència
de l'Honorable Sr. Antoni Garcías i Simón

Sessió celebrada dia 8 de febrer del 2011

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

COMPAREIXENÇA RGE núm. 6046/10, sol·licitada pel Govern de les Illes Balears, de l'Hble. Conseller d'Economia i Hisenda, per tal d'informar sobre l'anàlisi de l'evolució de la crisi econòmica.

1474

EL SR. PRESIDENT:

Bones tardes, senyores i senyors diputats. Començarem la sessió d'avui i en primer lloc els demanaria si es produeixen substitucions.

LA SRA. LLINÀS I WARTHMAN:

Bones tardes, president. Isabel Llinàs substitueix Misericòrdia Sugrañes.

EL SR. PRESIDENT:

Molt bé.

Compareixença RGE núm. 6046/10, sol·licitada pel Govern de les Illes Balears, de l'Hble. Conseller d'Economia i Hisenda, per tal d'informar sobre l'anàlisi de l'evolució de la crisi econòmica.

L'ordre del dia d'avui consisteix en la compareixença RGE núm. 6046/10, del conseller d'Economia i Hisenda, sol·licitada pel Govern de les Illes Balears per tal d'informar sobre l'anàlisi de l'evolució de la crisi econòmica.

Assisteix l'Hble. Conseller d'Economia i Hisenda, Sr. Carles Manera i Erbina, acompanyat dels següents alts càrrecs: Sr. Andreu Sansó, director general d'Economia i Sr. Ramon Molina, cap de Gabinet.

Té la paraula, doncs, per començar i fer l'exposició oral, sense limitació de temps, el conseller d'Hisenda, Carles Manera.

EL SR. CONSELLER D'ECONOMIA I HISENDA (Carles Manera i Erbina):

Moltes gràcies. Bones tardes. L'objectiu d'aquesta presentació és fer un repàs el més acurat possible, però alhora amb pretensió de síntesi, sobre l'evolució de l'economia balear i les actuacions que s'han duit a terme en el decurs d'aquest exercici, en el decurs d'aquesta legislatura.

La primera dada important a tenir present és que assistim a la pitjor crisi econòmica des dels anys trenta, és una crisi que en algun moment va ser anunciada per distintes pressions polítiques i mediàtiques, fins i tot quan els indicadors econòmics mostraven dades positives, em referesc a les acaballes de 2007. Les dades disponibles de tots els organismes internacionals assenyalen que l'estiu de 2008 comença de veritat la crisi i sobretot a partir de setembre amb la caiguda dels grans bancs americans, Lehman Brothers principalment, i durant el 2009 es manifesta en tota la seva amplitud la crisi econòmica.

Pràcticament hem de dir que tots els governs del món es varen veure sorpresos per la magnitud de la crisi i es varen veure obligats a rebaixar les seves previsions de creixement. En aquells moments, per tant, hi havia un replantejament constant de les taxes de creixement econòmic per part de tots els governs, des del Fons Monetari Internacional passant pel Banc Mundial, etc., totes les institucions. El Govern de les Illes Balears també ho va fer i hem de reconèixer que les estimacions que férem foren fallides, ens equivocàrem en les nostres

previsions de creixement, com ho varen fer les altres institucions, i varem haver de corregir en el decurs de l'exercici 2008, 2009, 2010 hem hagut de corregir, molt sovint, les nostres previsions -insístesc-, com han fet totes les institucions econòmiques.

El 2008, no obstant això, Balears tancà un creixement econòmic, el més elevat de les economies regionals de l'Estat, amb un 1,5%, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística. Aquí tenen vostès les taxes de creixement a Europa, taxes molt moderades, poden veure com les previsions de tancament de 2010, en alguns casos són estimacions molt provisionals, per a les Illes Balears la previsió del Govern és d'un tancament de mig punt en negatiu. Els he de dir que altres institucions com FUNCAS proporciona una dada de tancament del menys 0,2%, és a dir, una previsió bastant més optimista que la que fa el Govern de les Illes Balears. Aquí tenen vostès les dades d'altres diferents països on es distingeix molt clarament, això ho veuran millor en aquesta gràfica, l'economia més avançada d'Europa i del món que experimenta taxes de creixement negatius i el que són les economies emergents que són aquestes que tenen vostès aquí, totes les xifres que tenen a aquesta banda de la dreta del gràfic, Índia, Brasil, Xina, amb dades positives en aquests moments de tancament de 2010. Són aquests països emergents que sostenen el creixement econòmic planetari.

L'escenari econòmic financer, en aquesta situació per a l'economia balear, presenta una dada realment demolidora que és la caiguda dels ingressos. S'experimenta una caiguda d'una magnitud descomunal en aquests moments, uns mil milions d'euros d'ingressos, i aleshores les alternatives en aquest context, en política econòmica, són de dos tipus: una iniciativa procíclica i una iniciativa contracíclica. La procíclica és mantenir una certa ortodòxia monetarista, és a dir, equilibri pressupostari, preocupació absoluta pel dèficit públic, pel control del deute públic; renúncia, per tant, a fer determinades accions en política econòmica perquè comporten increments de dèficits. I després l'altra alternativa contracíclica és l'anomenat keynesianisme econòmic, és a dir, l'aplicació de polítiques econòmiques on el sector públic, l'Estat, l'administració acaba sent un agent impulsor, propulsor del creixement i incrementa, per tant, la despesa pública i de retruc això comporta un augment del dèficit públic, per un cantó, i un increment del deute públic.

El Govern balear va optar per aquesta visió contracíclica que és pràcticament la que es va adoptar per la major part dels governs del món en el decurs de l'any 2008. Pràcticament el repte que tenia l'economia en aquells moments era evitar l'esfondrament absolut i en aquest sentit quatre coses fonamentals es presentaven com a rellevants: primer, salvar el sistema financer, d'aquí les fortíssimes ajudes als bancs que es varen promocionar; en segon terme, mesures de caràcter fiscal; en tercer lloc, aquesta despreocupació pels dèficits públics i pels desequilibris pressupostaris; i en quart terme, la utilització de la inversió pública per esperar, per estimular el creixement. Al meu parer serien quatre elements que pràcticament tots els governs del món varen presentar com a acció de política econòmica.

En el Govern de les Illes Balears, en el 2008, el primer pressupost que elaboràrem, que ho vàrem fer a finals de 2007, ja vàrem apostar per mesures d'aquest perfil, d'estímul de l'economia, de fet el pressupost s'incrementa notablement l'any 2008 per mor essencialment d'un increment del deute públic, i aquestes mesures -insístesc- coincideixen amb les quals emanen del Fons Monetari Internacional, de la Reserva Federal, del Banc Central Europeu. Pràcticament els dirigents d'aquestes entitats, Trichet, Bernanke, etc., explicaven la importància de no permetre que l'economia s'esfondrés encara que això representés dèficits i increment del deute.

El Govern en aquest sentit, un govern autònic, té unes eines limitades, com saben, m'atreviria a dir que els governs nacionals també, atenent les normatives que són de caire supranacional que influeixen sobre les polítiques econòmiques, va utilitzar les seves armes amb totes les possibilitats que tenia a l'abast. El resultat, l'esforç millor dit, ha estat, al meu parer, important amb resultats desiguals. Tot l'esforç que hem fet no ha pogut impedir l'increment de l'atur, això és una dada absolutament objectiva. Els registres que són dispersos, vostès han conegut no fa molt les dades de l'enquesta de població activa, un instrument molt potent, molt important, però que per Balears té enormes deficiències estadístiques, que esperam que es corregeixin amb el nou pla d'estadística de l'any 2012, l'univers d'enquestes fetes per l'EPA és molt baix, es redueix a 150, 170 enquestes, la qual cosa és, des d'un punt de vista estadístic, molt poc representatiu, les dades d'INEM-SOIB determinen uns 91 mil aturats a les Illes Balears. Això demostra un fet inqüestionable, la gravetat de la situació econòmica i social amb aquestes xifres.

Hem de dir que, no obstant això, en els darrers mesos les dades des del maig de 2009 pràcticament fins al decurs de tot el 2010 i inicis de 2011 indiquen que hem pogut returar o alentir la destrucció de llocs de feina i que les mesures d'estímul inversor d'inversió pública han pogut mantenir, segons el model input-output de la comunitat, uns 40 mil llocs de feina.

Un segon element és que l'economia de serveis és la que actualment estira el creixement en contrast amb altres moments en què ha resultat, sobretot, l'economia de la construcció o el sector de la construcció.

La política econòmica, com deia, ha alentit la destrucció de llocs de feina, aquí vostès tenen com estava la situació a l'inici de la legislatura, aquí teníem uns 50 mil aturats i estam ara en 91 mil i escaig, la darrera dada de l'INEM. Els afiliats a la Seguretat Social, com veuen, han retrocedit també de 409 mil a 360 mil. Pensam que sense l'estímul inversor aquestes dades serien encara molt més negatives.

Quina ha estat l'agenda econòmica en aquests temps difícils, temps complicats de crisi econòmica, de caiguda d'ingressos, etc.? Hem fet una política econòmica, com els deia, sustentada en l'expansió de la inversió i estimular precisament aquesta inversió davant l'atonía del sector privat. En aquest context els ingressos han caigut de forma estrepitosa, la crisi econòmica ha motivat una caiguda tant en la recaptació per IVA, per IRPF, impostos cedits amb la qual cosa s'ha minvat notablement la capacitat del Govern, des d'un punt de vista de captació d'ingressos.

Sintetitzaria en set elements centrals l'agenda econòmica que s'ha duit a terme. En primer lloc, s'han compartit i elaborat objectius de política econòmica, fulls de ruta que s'han fet conjuntament amb agents econòmics i socials, principalment el Pacte per la competitivitat, un exemple, un instrument que altres comunitats autònomes repensen activar, el cas de Catalunya amb un govern recentment format em comentaven l'altre dia que es plantegen reactivar un acord per la competitivitat també a l'economia catalana, amb un perfil similar a aquest, amb una col·laboració de "governança" entre administracions i agents econòmics i socials; hem practicat una política fiscal estable, no hem tocat d'una forma dràstica els impostos, al contrari, hem fet algunes mesures de caràcter progressiu en política fiscal; s'ha fet un esforç inversor notori que està avalat per la documentació existent amb un grau d'execució, en capítol 6 i 7 dels nostres pressuposts, superior al 90%; s'ha aconseguit un acord amb l'Estat sobre inversions, mentre no tenguem el nou règim especial de 2.800 milions d'euros fins l'any 2014; hem concentrat esforços en millorar polítiques socials en distintes àrees, sobretot amb l'aplicació de la Llei de dependència amb inversions en Educació i en Sanitat; s'ha tancat un model de finançament que pot no agradar, però al meu parer força millor que el que teníem fins aquests moments; i s'ha treballat decididament per bastir les bases d'un nou model de creixement que pensam que és important en els temps que corren.

En aquest sentit hem d'insistir en unes premisses essencials, la primera és que sobre la base de l'economia turística s'aposta per una diversificació, el turisme de masses és la columna vertebral del nostre creixement, parlar d'un nou model no implica de cap manera menystenir les capacitats de l'actual model de creixement ni pensar en fer operacions diguem-ne estrafolàries en economia sinó que hem de tenir present que a l'actual model de creixement, això són unes afirmacions que tots els experts hi concorden, els preus ja no poden ser la via de competitivitat, no podem competir en preus amb Turquia, Tunícia, etc., amb les destinacions competidores, hem d'aportar valor afegit al nostre producte final i s'obliga a una col·laboració intensa entre l'àmbit públic i privat.

Pensam que el sector terciari aquesta diversificació és la que s'ha d'implementar dins aquest sector terciari. En aquest aspecte totes aquelles activitats que en economia s'anomenen quaternàries i quinàries, val ha dir, economia del coneixement i economia del benestar, quaternària, economia del coneixement i quinària, economia del benestar, les Illes Balears en aquests moments, dades tancades a 2009, representen una aportació al producte interior brut balear de l'ordre de 7.600 milions d'euros. Si pensam que el sector serveis són 22 mil, 23 mil milions d'euros el 2009 parlam que un terç corresponen a aquests tipus d'activitats que prefiguren una forma de créixer, no diré diferent, però sí un model de creixement que és bastant més divers que allò que és estrictament l'activitat turística. Aquests sectors, alguns d'ells, els puc dir que les noves tecnologies de la informació i la comunicació, les TIC, han generat fins i tot ocupació neta en època de crisi econòmica.

Els serveis, per tant, palesen una realitat que situa a Balears com una economia solvent i capaç a les Illes, és la que estira, l'economia de serveis, el tren del creixement, el tren de l'economia a diferència d'altres moments i aquí hi ha un indicador clau, que és un indicador que publica l'Institut Nacional d'Estadística cada mes, és una enquesta de serveis on es determina que tant en dues mesures fonamentals com són l'índex d'ocupació o l'índex de negocis Balears sempre manifesta indicadors més positius que d'altres comunitats autònomes. Aquesta enquesta va fer un gir important, a nivell de les dades per Balears, a partir del mes de maig de l'any 2010, de manera que a partir d'aquests moments hem observat una evolució sempre en positiu amb relació a les altres comunitat autònomes. Aquesta enquesta la tenen vostès penjada a la plana web de l'INE i està a disposició pública.

Això ha implicat que es produeixi un revifament dels serveis a les nostres illes, la variació interanual del negoci del sector serveis, segons aquesta enquesta, palesa aquesta evolució, la corba vermella són les Balears, poden veure vostès, això ho veuran en distintes gràfiques que passaré ara com aquest any és l'any crític, l'economia balear toca fons l'any 2009, com toca fons pràcticament l'economia espanyola. Els he de dir que l'any 2009 és l'únic any en cent anys que es tenen dades de creixement del producte interior brut, és l'únic any en cent anys on la taxa de creixement del PIB mundial ha estat negativa, ni durant els anys trenta es va produir com un gran agregat una taxa de creixement del PIB negativa, només s'ha produït l'any 2009, la qual cosa ens dona una proporció de l'abast d'aquesta crisi econòmica per la qual encara transitam.

De la part d'ocupació, abans hem vist les xifres de negocis, ara tenen aquí la part d'ocupació les comparatives entre Espanya i la comunitat de les Illes Balears, la nostra taxa d'activitat com veuen és cíclica, és molt cíclica, però és sempre superior a la d'altres comunitats autònomes incloent-hi la mitjana de l'Estat, tenim una taxa d'activitat molt potent a les Illes Balears, pràcticament podríem dir que hi ha un cert lideratge dins aquesta taxa d'activitat, com es pot comprovar en aquestes gràfiques. La taxa d'atur fluctua, ha tornar a remuntar el quart trimestre de 2010, això és la dada que ens indica l'enquesta de població activa tot i que les dades de gener 2011 són més positives en relació amb el desembre.

Un altre indicador que podem presentar és el dinamisme empresarial, aquí tenen vostès en distint colors Illes Balears que és la columna vermella i la mitjana espanyola, Catalunya, Comunitat Valenciana, Canàries i Múrcia, posam comunitats amb perfil econòmic turístic, posam Catalunya com una comunitat també molt potent a nivell econòmic, la mitjana espanyola, i pensam que el dinamisme empresarial, segons les dades del directori d'empreses de l'INE, es manté, al nostre entendre, segons les xifres que es presenten en aquest indicador, nombre d'empreses per mil habitants.

Continuant amb aquesta bateria d'indicadors que s'han produït aquests darrers quatre anys hem observat una caiguda, com els deia, de la recaptació tributària que ha significat una caiguda en termes absoluts d'uns mil milions d'euros, però hem vist com en el 2010 s'ha experimentat un creixement de la recaptació del 10,3%. Aquí tenen les dades evolutives d'IRPF i d'IVA i total de tributació cedida, aquí tenen les xifres i poden veure com a totes elles l'augment ha estat de l'1,2% en el tema de l'IRPF, del 41,5% en el tema de l'IVA, del 10,3% com a tributs cedits parcialment. Aquí tenen els tributs totalment cedits, és un augment del 3% aproximadament, 2,98%, successions i donacions, transmissions patrimonials, actes jurídics documentats, taxes de joc en el 2010. Això, si em permeten l'expressió, és la prova del cotó, és a dir, podem discrepar si hi ha creixement econòmic d'una forma o d'una altra, si la xifra a la dreta de la coma és un 3 o un 4. Del que no hi ha dubte és que allò que es recapta per a la Hisenda és un indicador inequívoc d'activitat econòmica o de retrocés econòmic. En aquest sentit, les dades del 2010 han estat positives.

Hem presentat aquí una macrotaula, on vostès tenen tota la legislatura i 12 indicadors de tota mena, tenen creixement del PIB, l'evolució del deute, l'atur, el nombre d'aturats, els afiliats a la Seguretat Social, la taxa d'inflació, la inversió pública, el pressupost, el creixement pressupostari, els ingressos, el dèficit i el deute. Hem volgut posar una taula llampant, no amagar ni una sola variable macroeconòmica perquè vostès tinguin una radiografia clara de quina ha estat l'evolució durant tot aquest període. Criden l'atenció des d'increments pressupostaris en els dos primers anys de la legislatura, contractació en els dos darrers, increment del deute públic d'una forma notòria -ho hem de dir així de clar-, augment del dèficit públic -també ho hem de subratllar- i increment de la taxa d'atur.

En paral·lel, la inversió pública ha augmentat i al nostre entendre ha pogut pal·liar els efectes de la crisi. La crisi passa factura, la caiguda dels ingressos ha estat, si em permeten l'expressió, descomunal, aquí ho veuen, els ingressos el 2010 i el 2011, del 2010 han estat els mateixos que teníem el 2003, pràcticament, el 2004 perquè se facin una idea tenim els mateixos ingressos que pràcticament fa 6 o 7 anys i hem hagut de, com no pot ser d'una altra manera, fer front als requeriments de tota mena, socials, econòmics que afecten sanitat, educació, polítiques socials, investigació, etc. I això explica també que el deute s'hagi disparat d'una forma notòria en aquest exercici. L'altra alternativa que era, si recorden la primera transparència, mesures procíclics, això representava per tant, la paralització pràcticament de l'administració.

Aquí tenen l'esforç inversor. Els ingressos han caigut, com veuen aquí, i això ho hem pal·liat amb inversió. Aquesta tiora és la que justifica el total de l'esforç inversor entre 2007 i 2010 i la caiguda dels ingressos. O fèiem això o era molt difícil fer front a determinades polítiques de caràcter peremptori, polítiques de caràcter públic. La cara de la moneda de tot això, ho subratllam un cop més, deute i dèficit. El deute públic el 2003 era de 858 milions d'euros, el govern anterior el va incrementar en 1.000 milions. Nosaltres l'hem incrementat d'una forma molt més notòria durant aquesta legislatura. Hem passat de 1.800 milions l'any 2007 a pràcticament 4.000 l'any 2010, de manera que això és una dada objectiva i és així i s'explica pel que els comentava abans.

Crec que aquesta gràfica pot ser encara molt més il·lustrativa, aquí tenen vostès tots els anys. Aquí tenen el que representa el deute en aquest aspecte. I poden veure com durant aquesta legislatura d'un 7% passam a gairebé un 15% sobre el PIB, deute públic sobre PIB. És a dir, s'ha fet un esforç de deute molt important, s'ha incrementat molt el deute públic per mor dels problemes severos que hem tengut amb els ingressos.

La inversió pública, com els deia, aquí tenen la corba, ha augmentat. Aquí tenen pràcticament dues legislatures, com aquell que diu, perquè vostès vegin com ha evolucionat la embranzida de la inversió pública a la comunitat autònoma. I els he de comentar que al nostre entendre, la crisi encara seria molt més severa sense que no haguessin millorat alguns components bàsics de l'arquitectura del finançament de les Illes Balears. Sé que és un tema polèmic, sé que és recurrent, la gent discrepa d'aquesta percepció; veig gent aquí a la sala que segur que no hi estarà d'acord, però les dades disponibles i que són objecte de treball per part d'experts, són les que tenen vostès aquí. Fins l'any 2007 a les inversions de l'Estat hi havia una mitjana..., estam parlant d'inversions de pressuposts liquidats a partir del llibre de Ramon Tremosa, de 190 milions d'euros, el model de finançament amb recursos addicionals eren uns 180, i aquesta és l'evolució que experimenten les dades d'inversions de l'Estat i el model de finançament. Aquestes dades vostès les tenen, aquí està explicat com poden trobar aquestes xifres, i el model del finançament els dedica ... l'any 2009 arribaren 328 milions d'euros a les acaballes de desembre, dia 30 de desembre va ser una injecció important a la comunitat autònoma a compte del model de finançament, amb l'aplicació del 70% del model. L'any 2010 ja han arribat per dotzenes parts, uns 35, 36 milions d'euros cada mes, recursos addicionals, l'any 2011 arriben uns 500 milions. Podem pensar que sense això la crisi, al nostre entendre, els ho puc assegurar, seria encara més severa.

Bé, això de vegades ho deim a Hisenda, quadrar el cercle. Això és molt difícil, caiguda d'ingressos, increment del deute, augmenta el dèficit, etc. Se'ns requereixen moltes exigències als responsables dels comptes públics. Quin és el límit del nostre endeutament? Doncs convé marcar polítiques més estrictes de control del deute. No podem dependre totalment a incrementar el deute públic d'una manera exponencial, ho hem fet en moments de crisi, convé en aquests moments controlar els comptes públics precisament per evitar aquesta situació. Que ens deixin diners suposa que hem de mantenir una confiança cap als prestamistes i suposa evidentment retornar-los en el moment dels venciments. Això és un tema que afecta a tots els instruments de crèdit.

Aquí tenen, al nostre entendre, les dues cares del pressupost. Els dos primers anys, com veuen, de creixement i els dos darrers anys de contracció. Són pressuposts..., avui un diputat m'ho comentava en el Parlament, i té raó, de reducció, de contracció. És a dir, nosaltres hem fet els anys 2010 i 2011 dos exercicis pressupostaris de reducció efectiva del pressupost, tant en termes absoluts de manera notable, com en termes relatius.

Quins són els límits de l'endeutament? Els límits de l'endeutament vénen marcats..., continuant un poc amb la pregunta anterior, en les receptes de l'ECOFIN, aquí vostès tenen el que va succeir a Grècia el maig del 2010; les polítiques econòmiques varien de manera radical, passen de no preocupar-se pel dèficit i el deute a tenir una preocupació obsessiva pel deute i el dèficit i aleshores marcar unes línies molt severes de política econòmica i sobretot política pressupostària. La idea és que el 2013 s'arribi a Espanya a un 3% de dèficit públic i que no s'incrementi el percentatge de deute per damunt del que marcava el Tractat de Maastricht.

La situació a Balears a partir del maig del 2010 és la que ja hem comunicat en moltes ocasions. El dèficit s'ha de reduir del 2,4 sobre el PIB a l'1,3% el 2011, a 1,2% el 2012, a 1,1% el 2013. Per tant, governi qui governi, la situació per a la propera legislatura és complicada des d'un punt de vista de política pressupostària. Per al conjunt de l'Estat el dèficit s'ha de reduir pràcticament a la meitat en el 2011, de l'11% a gairebé el 6%.

El Govern de les Illes Balears l'any 2010 va fer un primer exercici molt dur, molt sever que ens va dur dificultats -s'ha de reconèixer- a nivell social: protestes sindicals, disconformitat en les mesures que havíem pres i que varen implicar tot plegat durant el 2010 una reducció en pressupost inicial de 220 milions d'euros i després el mes de juny, juliol del 2010 unes noves mesures de 103 milions d'euros més; amb la qual cosa la reducció efectiva ha estat de 323 milions d'euros. És el que tenen vostès aquí. Això ha significat un exercici molt dur.

Els he de dir que el 2010, mentre nosaltres fèiem una pressupost contractiu, bona part de les comunitats autònomes el feien expansiu, expansiu, eh? La mitjana de les comunitats autònomes l'any 2010 va ser d'un creixement de l'1,2%. Les Illes Balears varen retrocedir gairebé un 10% l'any 2010. Ara, moltes d'aquestes comunitats autònomes es troben amb d'un problema gravíssim perquè no es poden endeutar, hi ha algunes comunitats autònomes on ja s'ha explicat que han hagut de prendre unes mesures molt dràstiques en relativament poc temps.

El creixement intertrimestral de l'economia balear és positiu al nostre entendre, si s'observa des d'un punt de vista -com deia- intertrimestral. Aquesta gràfica en forma de V és la que abans els deia que veuríem en altres moments, aquí tenen vostès el gran sotrac i ara, al nostre entendre, l'economia balear està lleugerament, lleugerament, eh?, tímidament per damunt del 0. Està en unes dades positives i això ens fa pensar en un possible creixement cap al 2011 d'un 0,6, un 0,7%. Són dades que pensam que es podran albirar en funció dels propers exercicis, però que pràcticament podem dir que totes les entitats que es dediquen a fer prospectiva econòmica, val a dir FUNCAS, Hispalink, que nuclea les cambres de comerç, la mateixa CAEB, el CRE, etc., la tendència que es marca per al 2011 és una tendència de repunt de l'economia balear. No sabem les

dimensions, si serà el 0,3, el 0,4, o l'1, no ho sabem això, però el que és interessant és identificar que hi ha una tendència positiva i que aquesta tendència està liderada, aquí ho tenen, en aquest racó, pel sector serveis. Aquesta és la tendència que ve determinada, segons els nostres paràmetres; a la darrera fira turística que es va produir a FITUR, crec que era, es varen determinar perspectives molt positives, esperem que es compleixin per a la temporada turística.

En aquest context balear, hi ha una diferenciació molt clara, i són les Pitiüses. Les Pitiüses repunten amb molta força, vegin vostès com en el cas de les Pitiüses ja des del primer trimestre del 2010 tenim un creixement econòmic intertrimestral; les altres dues illes tenen una situació més apaivagada. Els he de confessar la meua sorpresa sobre les dades menorquines, si veuen la corba verda, Menorca sempre és una illa que està en posició retardada en relació amb la resta de Balears. Les dades que, si més no, surten del Govern de les Illes Balears i altres institucions amb què hem pogut contrastar aquestes xifres, indiquen que en aquesta situació el creixement interanual tendria aquest perfil; vegin com les Pitiüses, en creixement interanual, que això és molt important, estan ja enfora ..., han sortit de la crisi; no és el cas de Mallorca i de Menorca, al nostre entendre. En canvi les Pitiüses tenen un comportament més important.

Seguim amb indicadors que abasten tota aquesta crisi econòmica. En un indicador crucial, la despesa turística, observem una recuperació final de la temporada 2010 -és el que veuen vostès aquí-, hi ha una recuperació que després ha experimentat una contracció, però veuen que hi ha una recuperació al respecte. Veurem com evolucionarà això durant l'any 2011, aquesta és la dada que convé retenir. Les pernотacions hoteleres i el nombre de turistes se situen en augment a les Illes Balears, també a la resta de l'economia espanyola, de bell nou la V dramàtica de l'any 2009 i el repunt que vostès veuen aquí en aquest altre indicador.

I finalment i a tall de conclusió, aquí tenen vostès una síntesi molt comprimida de tot el que hem explicat. Tenen el cicle econòmic, un escenari de contracció del crèdit, sobretot el 2009-2010. Jo identificaria aquestes fases: un alentiment de l'economia, inici de la crisi, la crisi *stricto sensu*, el seu manteniment, signes, tènues de repunt; i aquí tenen les dades que hem posat: el model de finançament -pensem que és un avanç significatiu-, les inversions de l'Estat, com han funcionat a l'economia pública amb aquests pressuposts, amb una caiguda com poden veure; hem treballat amb un pacte per la competitivitat en 17 acords, amb translació pressupostària; s'ha activat la inversió pública i aquesta ha anat a polítiques socials que representa un 65% de l'esforç inversor, ha anat a un nou model de creixement, unes dades que tenen aquí de Parc BIT -pens que rellevants-, clústers i Pla de la ciència, transport públic i activitat productiva. Tot això en el nostre entendre ha permès mantenir 40.000 llocs de feina, però té com a corol·lari negatiu l'increment del deute i del dèficit.

Aquesta seria al meu parer una síntesi de l'evolució econòmica d'aquesta legislatura.

Estic a la seva disposició per a qualsevol aclariment.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Conseller. Procedeix ara a la suspensió de la sessió per un temps màxim de 45 minuts, per tal que els grups parlamentaris puguin preparar la formulació de preguntes o observacions, per la qual cosa es demana als portaveus si volen una suspensió de la sessió o si podem continuar?

EL SR. FIOL I AMENGUAL:

Gràcies, Sr. President. Demanaria que suspengués la sessió per deu minuts.

EL SR. PRESIDENT:

Idò la sessió se suspèn per un temps de deu minuts.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

...o observacions, tot seguit procedeix la intervenció dels grups parlamentaris de menor a major, i el conseller pot contestar globalment totes les preguntes o observacions o bé contestar individualment després de la intervenció de cada portaveu.

El Grup Parlamentari Mixt no hi són. El Grup Parlamentari BLOC per Mallorca i PSM-Verds, tampoc. El Grup Parlamentari Socialista vol intervenir? No intervé. Pel Grup Parlamentari Popular, Sr. Fiol té la paraula.

EL SR. FIOL I AMENGUAL:

Moltes gràcies, Sr. President. Serà una intervenció no molt llarga que ha de començar forçosament, forçosament no perquè ens vegem forçats sinó perquè és obligat en aquesta casa, amb un agraïment al conseller i a l'equip que l'acompanya, el director general i el cap de gabinet, per la seva exposició acadèmica, com inevitablement és quan es tracta d'un catedràtic de la nostra universitat que té sempre aquesta tendència pedagògica, que és d'agrair; jo li agraesc també l'ordre de l'exposició i la qualitat de les dades que l'acompanyen, i naturalment algunes..., no preguntes, perquè sincerament no és la nostra idea en aquest moment fer preguntes, algunes petites consideracions que suscitaran o no una posterior intervenció del conseller, ja ho veurem, però que són obligades perquè el nostre punt de vista discrepa en algunes qüestions, no tant amb la gran i prolíxa relació estadística, documentada i que no posam en dubte la seva veracitat i objectivitat, que ens sembla que es correspon en termes generals a alguns, no tots, però a alguns dels indicadors rellevants de la nostra economia, i que per tant no hem de valorar sinó simplement constatar. Per tant agraïment per la seva presència aquí i les seves explicacions.

Realment ens remuntam a la seva mateixa exposició a la magnitud de la crisi i a la sorpresa davant aquesta crisi per part de alguns, i la consegüent fallida en determinades expectatives que el mateix govern havia situat de creixement, que es varen convertir en decreixements, i que alguns, no perquè tenguessin millor informació ni més informació havíem subratllat en qualque moment. Pensàvem, i continuam pensant, que les ràtios de creixement de les magnituds pressupostàries del primer pressupost, concretament l'any 2008 i també del 2009, que va ser un pressupost de creixement, no així els altres dos, varen ser uns creixements expansius, uns pressupostos expansius, el primer any amb un 15% de creixement, Déu n'hi do, amb el que ja es començava a veure que venia; vàrem tenir llavors la contrapartida d'una situació econòmica d'extraordinària dificultat.

Jo no entraré a l'origen d'aquesta crisi, del qual s'han escrit ja fins i tot llibres, i per tant no..., i a més no som especialista en la qüestió, vostè millor que jo ho pot explicar i analitzar, i tots coneixem la caiguda de Lehman Brothers, el drama de les *subprimes* i tot el contagi de la política financera nord-americana a la política global, principalment europea, també global, i l'impacte que ha tengut sobre totes les economies i també sobre l'economia de les Illes Balears, (...) situació financera, bancària i naturalment recaptadora i pressupostària.

Clar, jo només tocaré alguns dels aspectes que vostè ha explicat, que, insisteix, són amplis i tenen un abast molt considerable, però em limitaré a subratllar les qüestions que m'han suscitat més dubtes o que m'han cridat més l'atenció. Clar, un primer dubte que se'm presenta és que vostè tenguí el valor de parlar aquí de la millora de les polítiques socials, com sanitat i educació, amb polítiques de recessió en aquests departaments i de retall de finançació en aquests departaments. Això crec que almenys suscita qualque dubte i ha suscitat grans dubtes en els mateixos sectors afectats, tant en el sector educatiu que, com vostè sap, jo conec bé, i en sector sanitari, que també conec bé, que han viscut i patit aquestes retallades; i en el sector social sobretot amb la no-aplicació vertadera de la Llei de dependència, que ha acabat constituint-se, com sap molt bé la meua companya d'escó en aquests moments, en un desirètum inassolible en els termes que la mateixa legislació contempla i inassolible per als pròxims -m'atreveix a dir- deu anys en els termes que la mateixa llei preveu, perquè no hi ha capacitat financera per resoldre'ls.

Es parla d'un tema que per a mi és cabdal, també, i que condicionarà els pròxims anys de la nostra política financera, que és la caiguda d'ingressos. Clar, aquí s'explica que hi ha hagut una caiguda d'ingressos financers molt gran, més de 1.000 milions d'euros, que es produeix pel retall en l'execució d'impostos i en la contribució dels ciutadans perquè hi ha menys gent que fa feina, menys nivell de renda, menys consum, per tant menys IRPF, menys IVA, en definitiva menys ingressos que ens resulten necessaris per finançar-nos i que no tenim.

I això també em du -i com veu vaig un poquet de forma molt generalista tocant temes diversos- a comentar un petit comentari sobre el model de finançació. Jo li he de demanar inevitablement què opina de l'article recentment publicat pel doctor López Casanovas sobre el particular, en què en un periòdic de les Illes Balears -em sap greu no tenir el retall aquí-manifestava amb molta claredat els seus dubtes, dubtes que

nosaltres també en qualque moment hem posat -vostè ho sapdamunt la taula del debat parlamentari, dubtes sobre la viabilitat vertadera del model de finançació, un model que té dos elements per a mi que en aquest moment s'han de posar en dubte o com a mínim en debat: primer, la seva extraordinària vinculació als ingressos, com és natural que sigui així en un moment en què els ingressos decauen, i també la seva extraordinària vinculació a liquidacions posteriors a anys vista, dos, tres anys vista, que poden ser extraordinàriament negatives per als nostres interessos econòmics. M'interessa molt la seva opinió sobre aquesta conjuntura des de la perspectiva de l'opinió del doctor López Casanovas, que no és una persona sospitosa de ser contrària a les tesis keynesianes que vostè ha esgrimit com el gran element de, en un moment de crisi, anem a fer un esforç del sector públic, de deute públic, d'anar a dèficit, si és necessari més enllà d'uns plantejaments monetaristes que durien més atur.

Vostè ha xifrat el sosteniment d'aquest esforç que iniciam en el sosteniment de 40.000 llocs de feina estables. No sé molt bé tampoc el raonament que el du a aquesta conclusió tan rodona, però també el convid que ens en faci dos cèntims, si vol, sobre aquesta qüestió.

L'augment del deute públic naturalment és un altre tema que preocupa, i el preocupa a vostè mateix i ho explica com un dels grans anversos de la solució d'haver mantengut una estabilitat econòmica financera, d'haver mantengut uns llocs de feina, d'haver aconseguit que no fes ull tot el sistema productiu de les Illes Balears, segons les seves previsions i plantejaments, insisteix. Bé, el pas d'1.800.000 euros a 4.000 milions d'euros en tan poc període de temps és una quantitat considerable, considerable perquè naturalment això són recursos que han de tornar, que han de tornar als prestadors i que s'hauran de tornar amb uns interessos, i això necessitarà naturalment un esforç, un esforç, al meu parer, de retall del sector públic, de contenció els pròxims anys, d'una política molt restrictiva, molt restrictiva, de la nostra situació financera. I si (...) a les obligacions que tenim i que, al meu parer, fins ara incomplim, vostè em corregirà si no és ver, de contenció del dèficit en aquesta comunitat, corregeixi'm si m'equivoc però no estam complint els objectius a què Europa ens obliga i també l'Estat espanyol, de rebot, de contenció del dèficit els dos darrers anys, jo no sé si exactament..., crec que és així. Li demano quines previsions també creu vostè que s'hauran de fer o s'hauran de complir els pròxims anys per poder fer possible aquesta contenció.

Vostè parla d'un creixement que jo crec que també veig, no m'atreveix a dir en quins termes o si el decreixement serà menor o major. Jo tenc una gran confiança, personalment, contràriament al que vostè a vegades diu de nosaltres, tenc una gran confiança en el sector productiu de les Illes Balears, en l'empresariat de les Illes Balears, en la capacitat d'iniciativa, d'inventiva, d'acció del ciutadà de les Illes Balears, que ha demostrat en tantes ocasions ser emprenedor, de ser home de negoci, de ser gent capaç de posar en peu empresa i de posar activitat econòmica en marxa; per tant jo en aquest sentit som optimista. El que passa és que, home, jo últimament veig opinions que no es correspon el meu parer amb la realitat. El Sr. Antich ha dit ja amb una certa eufòria que seríem els primers que sortiríem de la crisi econòmica a tot Espanya gràcies a la gran política financera que ha fet aquest govern. Jo crec que hi ha altres elements que convindrà amb mi que si no coadjuven

fins i tot són principals respecte de la nostra hipotètica sortida de la crisi.

Segon punt. Vostè cita com una fita important la FITUR de fa poques setmanes, on vostè va percebre... Jo sincerament vaig ser a FITUR i la meua percepció no es correspon amb aquest bagatge tan optimista que vostè du avui i que el mateix president ha manifestat. Jo crec que és ver que hi haurà un nivell de contractació similar, per ventura en qualque punt elevat, donades les circumstàncies desgraciades, s'ha de dir tot, dels nostres competidors les darreres setmanes, que això pot ser -insistesc, desgraciadament, perquè el nostre benefici no ha de ser la desgràcia dels altres, crec que no ha de ser el nostre plantejament almenys inicial, no ens ha d'anar bé perquè els altres siguin uns desgraciats, sinó que ens ha d'anar bé perquè tenguem força, qualitat i capacitat per fer-ho bé-, sincerament li dic que no veig aquest ambient tan positiu. Es parlava de preus molt similars a l'any passat, fins i tot molts majoristes de viatges deien "hem de parlar de fer ofertes". És a dir, que al final es produeix un efecte contagi d'una certa animació, que uns als altres es van animant, però la realitat material, numèrica, documental, no es correspon...

Ha parlat també vostè d'un pla d'indústria que ni tan sols no està aprovat, és a dir, alerta, perquè aquí amb certa alegria deim "bé, (...) un pla d'indústria". De moment no està aprovat, per tant vull semblar, insistesc, alguns dubtes, prudents i moderats, jo no vull acceptar el discurs que vostè ens atribueix de tremendisme i de negativisme i que tot anirà malament. Jo confii que les coses puguin anar millor, però sincerament li he de dir que no estic del tot segur que aquests plantejaments que vostè fa hagin estat els encertats.

Fa també -i vaig acabant, Sr. President, en uns minuts acaba una referència al sector terciari i al creixement. Jo hi tenc també posada una gran esperança i crec que és un sector que pot tenir un gran impuls, però no acab de percebre aquesta translació de creixement d'empreses que hi pugui haver en el Parc Bit o iniciatives de qualque clúster o de qualque empresa que estigui fent alta tecnologia de tipus sanitari, com existeixen i està molt bé i és molt positiu, no acab d'estar segur que això en aquests moments sigui una corrent d'impulsió molt elevada, molt potent, que generi molta productivitat, que generi moltes rendes. Crec que és una línia..., no correcta..., en fi, ineludible, i hi donam suport i ho hem dit altres vegades en aquest sentit, completament, crec que és un dels camins que nosaltres hem de seguir i no només tecnologia aplicada al sector turístic sinó evidentment parl d'altres àmbits d'investigació, parl de ciències biològiques, ciències sanitàries, parl de ciències paral·leles no només al sector obsessiu del turisme, sinó a altres àmbits en què podem ser competidors i podem fer coses positives, però en aquests moments crec que és més una esperança de futur que una realitat de present.

Vull acabar fent un petit comentari perquè avui matí vostè ha tornat parlar d'un tema que veig que l'ha molestat, que és el tema del deute minorista, el deute públic que el Govern ha tret i que ha tengut tan bona col·locació i tant d'èxit, i ens ha atribuït, m'ha atribuït, a mi, sense citar-me, però era evident que es referia a mi perquè..., pels termes en què es produïa i les manifestacions que jo mateix havia fet, donava a entendre amb tota claredat, i aprofit l'ocasió que tenc ara de fer una petita matisació: jo no he dit, no he dit enlloc ni en cap moment, ni res similar, que la gent que ha invertit en aquests bons no cobrarà; jo no he dit que el Govern quan vengui el dia del venciment no pagarà. Això no ho he dit i m'agradaria que quedàs molt clar. Jo he plantejat alguns dubtes a preguntes dels periodistes. Jo el que vaig dir és -i vostè sap la polèmica que hi havia- sobre si aquest deute estava o no garantit, i no ho paga tornar obrir aquesta qüestió perquè vostè mateix ha rectificat els anuncis sobre els mitjans de comunicació, com s'ha vist aquests dies. Per tant és un cas clar de confessió que la propaganda que feien no s'acomodava a la realitat del producte que venien.

Però dit això, que per jo ja és a bastament, el que nosaltres no hem dit és que els doblers no es tornin. El que hem dit és el contrari, hem dit quin remei quedarà al govern que ve, quin remei quedarà al govern que ve que tornar a aquest interès tan elevat aquests bons, això és el que hem dit. I qualcú m'ha demanat: "I què passaria hipotèticament si aquests doblers no hi hagués possibilitats de tornar-se?"; vostè naturalment ha citat la refinançació i jo vaig citar la conversió en obligacions d'aquests crèdits, que és una teoria un poquet més perversa perquè s'haurien de renegociar amb uns termes distints, però no deixa de ser una altra possibilitat certa dins el que és avui en dia el mercat de valors.

Però en definitiva volia aclarir aquest punt per acabar perquè m'ha semblat que s'insinuava i es deia amb certa claredat que nosaltres estam boicotejant aquesta forma de finançació. Nosaltres el que deim, ho vaig dir i ho reiter, és que és un interès molt elevat i a posta aquest producte es col·loca bé, però que naturalment el govern de torn, el que sigui, no dic que sigui del Partit Popular, per ventura serà del Partit Socialista, el conseller al qual correspongui realment tindrà un esforç de refinançació molt elevat perquè aquest és un producte molt car, que naturalment troba inversors, com és lògic. Això es presenta com un èxit i és una petita perversió també, perquè, clar, és un èxit perquè el producte és molt car per a les arques públiques i per tant és bo per als interessos dels que compren aquest producte.

En definitiva, conseller, i no em vull allargar, Sr. President, més del temps que em correspon, nosaltres acceptam i agraïm la seva intervenció. Veim que aquesta aposta per les polítiques públiques és comprensible des de la seva perspectiva política; nosaltres no hi estam del tot d'acord, no creim ni d'enfora que això salvi la nostra economia sinó que creim que ens posiciona en un moment que comencem a sortir de la crisi amb un esforç sobre les nostres espatlles i els nostres successors i la gent que vengui a la responsabilitat del nostre govern molt feixuc, i que això significa uns esforços, i això s'ha de dir i s'ha de saber i convé que se sàpiga, uns esforços molt grans per als ciutadans de les Illes Balears de cara als propers anys.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Fiol. Per contestar, Sr. Conseller...

EL SR. CONSELLER D'ECONOMIA I HISENDA (Carles Manera i Erbina):

Moltes gràcies. Primer de tot, Sr. Fiol, moltes gràcies per la seva intervenció i el to molt constructiu, i també li ho agraeixo perquè crec que els debats econòmics s'han de tenir així, és a dir, sense crispació i cadascú presentant els arguments el més seriosament possible i discrepar, com no pot ser d'una altra manera quan les coses no es veuen de la mateixa forma.

Jo intentaré contestar algunes de les coses que vostè m'ha comentat. No vull tornar entrar en el tema de la sorpresa de la crisi, que jo crec que es va tenir per part de tothom; les dades que tenim de les distintes institucions econòmiques tant a nivell mundial com a nivell de comunitats autònomes, etc., així ho insinuen, va haver-hi una certa sorpresa, vull dir que els analistes no albiraven una crisi d'aquesta dimensió; es podia veure un alentiment, una minva de l'activitat econòmica però no la crisi amb la severitat i en el poc temps amb què s'ha produït, perquè ha estat realment en un marge de temps molt curt. Hi ha cites d'autors que no cal esmentar però que..., i de persones consagrades al món de l'economia pública que no podien preveure la dimensió i l'abast d'aquesta crisi. Jo sincerament crec que ens va agafar de sorpresa a tots i que tots, i jo també i ho reconec, ens vàrem equivocar a l'hora de fer les nostres prediccions econòmiques, perquè prevèiem una situació que no es corresponia amb allò que realment va venir després per mor dels impactes de la crisi, però això va passar..., ja dic, no és consol però va passar al president de la Reserva Federal, va passar al president del Banc Central Europeu i a tothom. És a dir, que d'alguna manera ens podem exculpar, d'alguna forma, no?

Em comentava vostè també allò dels pressupostos expansius. Jo li he reconegut que nosaltres vàrem fer dos pressupostos expansius, el 2008 i el 2009, precisament per fer front als primers signes que notàvem d'alentiment. Vàrem fer una aposta molt forta per la inversió pública que hem corregit des d'un punt de vista del control del dèficit en l'exercici 2010 i en el pressupost prorrogat del 2011, de manera que d'alguna forma és aquella gràfica que els posava abans, dels dos primers pressupostos, que els vàrem pensar per fer front a la crisi, i aquests dos darrers, tot i que tenim la crisi encarar que cueja, les institucions supranacionals ens demanen un sacrifici de contenció del dèficit, que evidentment això genera molts de problemes a les polítiques públiques, tant pel tema d'economies molt endeutades, com és el cas de les Illes Balears o d'altres, i amb un dèficit rellevant.

Jo pens que nosaltres tenim indicadors que certifiquen l'aposta que s'ha fet per la política social. Si nosaltres agafam els darrers deu anys en polítiques públiques a les Illes Balears, en pressupostos liquidats, i aportam el que s'ha invertit o el que s'ha destinat en recursos públics sobre el PIB regional, que és una forma de mesurar la qüestió; sé que també després hi ha la despesa o l'assignació pressupostària, o la despesa real per persona, que vostè ho ha dit molt bé, vostè coneix molt bé el tema sanitari i el tema educatiu, sap que en sanitat el que s'assigna per persona o la despesa per persona és un indicador de mesura i col·loca Balears en un rànquing difícil dintre d'aquest indicador, però dit això no és menys cert que si vostès agafen una altra forma de mesurar la qüestió, que és l'aportació pressupostària o la despesa feta sobre el PIB regional, doncs en aquesta legislatura en sanitat s'ha fet una aportació de més lleugerament superior al 4% sobre el PIB en Sanitat, lleugerament superior al 4% i en el cas d'Educació entorn del 3,4%, 3,5%, són xifres que també val la pena considerar i que són molt similars a etapes anteriors i quan això s'ha fet en una etapa també de caiguda d'ingressos i de contracció, és a dir, s'ha mantingut un cert esforç.

Coincideixo amb vostè totalment en el tema de la dependència. El tema de la dependència és un tema complicat per les comunitats autònomes. Ho hem dit en reiterades ocasions, les comunitats autònomes pensam que no tenim la responsabilitat sobre la despesa, sobre el malbaratament de recursos públics que en alguns casos se'ns imputen des del mateix govern central o des de l'oposició. Des del Partit Popular en algun moment s'han fet declaracions respecte a això, no dic que ho hagi fet vostè, però s'han fet.

El dèficit públic de l'Estat espanyol és de l'11,3%, 3 punts són imputables a les comunitats autònomes, si hi posen vostès liquidació pressupostària a tot estirar parlaríem de 4 punts. Per tant, no podem dir que les comunitats autònomes són malgastadores quan tenen més del 50% de la despesa pública de tot l'Estat, val a dir Sanitat, Educació i Llei de dependència.

La Llei de dependència és un problema gravíssim, és una llei que consideram que no està dotada en els seus paràmetres correctes. Això implica un sobre esforç per a les comunitats autònomes i evidentment pensam que resulta molt difícil, a totes, siguin del color que siguin, no vull posar color polític, siguin del color que siguin, complir els requeriments que es marquen des del Consejo de Política Fiscal perquè l'atenció a la despesa augmenta, però el requeriment de contenció del dèficit també, per la qual cosa això és un problema, és una equació difícil de quadrar.

Un comentari també al caliu del que vostè comenta del model de finançament, de les posicions del professor López Casanovas, li he de dir que no coincideixo amb el meu amic Guillem López Casanovas, amb les seves previsions, i li he de dir que tampoc no coincideixo amb el secretari d'estat d'Hisenda. Crec que en aquests moments resulta agosarat, quan no hi ha una liquidació, dir que Balears ha arribat a la mitjana o que Balears no ha arribat a la mitjana. Crec que hem d'esperar les liquidacions per poder tenir unes dades fidedignes.

El que hem defensat, des de l'equip d'Economia i Hisenda el que hem defensat sempre és que el nou model de finançament el que té són una sèrie de clàusules preventives i unes clàusules que es posen sobre la llei que indiquen que a Balears, si no arriba a la mitjana, es corregirà aquesta situació amb el fons de suficiència, però sense un exercici liquidat el que es pot fer estrictament en aquests moments són... exercicis més aviat de previsió o d'intuïció.

Li he de dir que em va sorprendre que el Sr. Caña digués el que va dir quan va venir aquí, però al mateix temps li dic que tampoc no estic segur que el meu amic López Casanovas tenguí raó si no té les dades de liquidació del model de finançament, que no es tenen, de manera que hem de funcionar a tall d'hipòtesi, a tall intuïtiu, però poca cosa més.

El que sempre hem defensat és el que els dic, que tenim ressorts que no teníem abans, amb l'antic model, tenim la disposició addicional que indica que si Balears no arriba a la mitjana de finançament per càpita es corregirà mitjançant les aportacions del fons de suficiència atenent que és una comunitat que té el fons de suficiència negatiu. Aquesta, crec que és una de les grans novetats del nou model.

Això és el que deim. Quan hi hagi la liquidació podrem albirar si estam realment en una situació en la mitjana o no. En qualsevol cas, mentre esperam això, mentre esperam aquest resultat no és menys cert que en termes absoluts l'increment que hi ha hagut és notori. Ja li ho dic, de 180 milions d'euros de recursos addicionals hem passat a una xifra que pràcticament multiplica per... no diré que per 3, però per 2 i escaig el que arribava abans.

Allò de la dada dels 40.000 llocs de feina, això ho hem calculat a partir d'un model input-output que es va elaborar durant la legislatura anterior, es va presentar precisament per l'equip d'Hisenda el mes de març del 2007 i el que hem fet és, diguem-ne, utilitzar les variables noves per calcular quin és l'impacte de la inversió pública sobre la generació de llocs de feina.

Això és el que hem fet a la conselleria utilitzant un eina que estava disponible dintre de la Direcció General d'Economia, això és un tema... Record perfectament quan l'anterior conseller ho va presentar en el marc d'una entitat bancària, és un model molt interessant de predicció i de possibilitats de calcular quin era l'impacte a l'inversió pública entre d'altres qüestions i l'hem fet servir amb aquests resultats.

L'increment del deute públic, li ho he comentat, no he amagat mai els nombres, hem augmentat molt el deute públic, ho hem fet per les condicions que els he comentat abans, per una caiguda draconiana dels ingressos, una caiguda com no s'havia vist mai a la comunitat autònoma. O manteníem un equilibri pressupostari que representava pràcticament ofegar necessitats de política social o no teníem altra alternativa.

Crec que hem fet mesures de correcció del dèficit públic, tot assumint... i vostè en això, Sr. Fiol, té raó, que l'hem incrementat, aquí a la taula que té vostè aquí a l'indicador número 11 pot veure com el 2007 hi havia un 1% de dèficit públic i això ha anat augmentant fins que el 2010 s'han hagut de fer les correccions emanades de les receptes de l'ECOFIN, això

és l'indicador número 11 que té aquí i que... el que pretenem és posar totes les xifres sense camuflar-ne cap ni una. Les tenen aquí perquè vegin l'evolució com s'ha produït durant la legislatura, hi ha hagut elements negatius, el dèficit i el deute són dos, però tenen una explicació que és la que vull donar, una altra cosa és que pugui convèncer.

El tema de FITUR, li he de confessar, Sr. Fiol, que ho conec mitjançant informacions que m'arriben dels majoristes de viatges, jo no era a la fira turística. Els majoristes de viatges comenten unes previsions més afalagadores, veurem si es concretaran. Jo també ho he dit així perquè en economia fer afirmacions taxatives a vegades et costa que t'ho retreguin molt sovint, hem de veure com evoluciona, però les previsions no semblen dolentes. No semblen dolentes, les previsions dels majoristes de viatge, de la contractació dels espais que es contracten als aeroports de les nostres illes en diferents franges de mercat, tant al mercat britànic, que és el més problemàtic, com al mercat alemany, que sembla que funciona força bé.

El tema del sector terciari, també crec que hem de treballar de valent a la diversificació del sector terciari. Evidentment, el sector terciari i la seva diversificació no pot aglutinar aquest empatx -si em permet l'expressió-, aquesta ressaca enorme que ha representat la caiguda de la construcció. Evidentment, no pretenem posar empreses de noves tecnologies que eixuguin les empreses de construcció que han fet fallida i els seus treballadors, això és impossible, però sí que pensam que és un sector emergent que dóna resultats interessants, sobretot en política de clústers.

Els clústers en aquests moments factures més de 150 milions d'euros/any, la qual cosa és indicativa de la seva potencialitat i el ParcBit ha experimentat un creixement notori en nombre d'empreses i d'activitat econòmica i ha permès la captació de talent al parc. Em referesc a Microsoft, per posar un exemple que... una mostra il·lustrativa respecte d'això.

Finalment, acabo igual que vostè ho ha fet. Al tema dels bons, Sr. Fiol, no li donaria més voltes. Li podem donar les que vulguem. Hem comentat que ha estat un èxit, no precisament com a política financera del Govern, sinó perquè pensam que els ciutadans han respost molt positivament a una petició que era inèdita a la comunitat autònoma.

El volum de passius que hi ha a les Illes Balears és el més elevat de tot l'Estat. Tenim un nivell d'estalvi, segons FUNCAS, que lidera, sense discussió, les comunitats autònomes. Pensàvem que aquí hi havia unes possibilitats interessants, s'han ofert uns interessos com va passar a Catalunya, al País Basc. Hem tengut la fortuna, si m'ho permet, que la comissió que hem de pagar serà inferior per un tema d'evolució de l'Euribor, que ens ha afavorit en aquest sentit.

És un mecanisme de crèdit que altres comunitats es rumien seriosament posar en marxa perquè el mercat està força eixut i que... representarà per tant, dificultats per assolir crèdit, hi ha molt de paper col·locat pràcticament a tot el sistema financer. Record que el conseller d'Economia de la Generalitat del Govern anterior, Antoni Castells, se'n va haver d'anar a Tòquio i a París per cercar crèdit i no el va trobar; va ser a partir d'aquesta situació quan es varen plantejar ja el setembre,

octubre del 2010 la necessitat d'explorar una nova via de finançament.

Això és car? Indubtablement, és més car que una operació convencional, ara, és segur en el sentit que s'obtenen els recursos immediatament i s'haurà de refinançar en el seu moment com s'ha de refinançar tot el deute públic. És a dir, en el moment del venciment tot el deute públic s'ha de refinançar. Podem portar exemples respecte d'això, des de diferents legislatures, perquè hi ha operacions a molt llarg termini i evidentment una operació de deute genera aquest tipus de problemes al futur, però que es resolen amb els plans de refinançament.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Conseller. En torn de contrarèplica, rèplica perdó, Sr. Fiol.

EL SR. FIOL I AMENGUAL:

Gràcies, Sr. President. Gràcies, Sr. Conseller, per la resposta que ha donat en relació amb els temes que li plantejava. He de fer unes mínimes observacions en aquest darrer torn, molt menors, però en definitiva en el fil de les respostes que ha donat.

En algunes coses ha reconegut, idò, que és important i (...) que ho faci, que no s'havien fet les coses encertadament o no havien fet els pronòstics encertadament, però, a mi, m'interessa fixar-me -és clar- en alguns aspectes que vostè assenyalava, com utilitzar com a mesurador de polítiques socials la inversió sobre el PIB regional, i vostè contraposa (...) els sistemes capitatius, que són més clars, més bons d'entendre i segurament distributivament més justs, perquè el que m'interessa és saber en sanitat, si aquí es gasta 1.000 i a Andalusia 2.000, per què un ciutadà que està en el mateix país que jo a una altra comunitat autònoma té més recursos per càpita dedicats a aquesta... Aquesta és la qüestió que interessa la gent. Si ho duim als temes de PIB, idò naturalment per a mi és una..., no dic que no sigui vàlid el sistema utilitzat, però crec que és menys just i menys adequat al que interessa saber.

D'acord completament amb el que ha dit del tema de les dependències, és una situació que coneixem i que compartim. I també d'acord amb un tema que vostè ha suggerit a un moment que aquest tema està molt damunt la taula de debat a nivell nacional, el tema de la situació de les comunitats autònomes, del dèficit de les comunitats autònomes. Jo compartesc amb vostè que les comunitats autònomes no són les culpables de tots els mals i que efectivament a l'hora de repartir el dèficit són les que probablement han administrat millor els seus recursos en termes generals; sempre es poden fer excepcions i sempre poden tenir opinió sobre la bondat de determinades polítiques a determinada comunitat, evidentment, però en termes generals i en termes estructurals de tots els anys que es duen finançant les comunitats jo crec que el problema de l'Estat en aquest moment no és la finançació de les comunitats, o no és el dèficit que han generat les comunitats, sinó el problema resideix més en l'Administració de l'Estat que no en

les comunitats autònomes i en els municipis, sincerament ho dic.

Clar, el tema de la seva discrepància amb el Sr. López Casanovas dona molt de joc però el deixarem per a la interpel·lació de dimarts. Segurament el joc que pugui donar pot ser molt més interessant. El Sr. López Casanovas no és cap ignorant de les polítiques públiques de finançació pública, és segurament el millor especialista almenys en finançació de sanitat i en alguns altres aspectes i és un senyor que seu al consell d'administració del Banc d'Espanya, no és cap desconegut, i és una persona molt apreciada aquí a Balears, a més, per tots. I, clar, a mi també em va sorprendre aquesta anàlisi, que és ver que era un article d'opinió, probablement més superficial del que pugui ser una anàlisi més científica, però no deixava de dur la seva firma i la seva foto. Per tant, bé, en definitiva és el que ell diu, i a mi també em va sorprendre, però em va sorprendre perquè el problema del fons de suficiència i de la seva dotació, clar, és un problema que vostè pot traslladar al dia de la liquidació, però el dia de la liquidació..., veurem què passa, veurem què passa; és un dia incert, el dia de la liquidació, i més en els temps que corren, i més amb la baixíssima recaptació que té l'Estat espanyol en aquests moments. Per tant preocupa, comprendrà que com a mínim em preocupa.

Comprenc l'explicació que em dona de l'aplicació de les taules input-output per calcular l'impacte de la inversió pública en els llocs de feina, no la discuteixo, accept que pugui ser així, molt bé. Accept que reconegui que s'ha incrementat el deute públic d'una forma considerable i em queda un dubte -pràcticament l'única- sobre correcció del dèficit públic. Aquest és un tema important, aquest és un tema important per als pròxims deu anys o quinze o vint anys i, clar, el que no m'ha quedat molt clar, a la gràfica número 11 que tenim aquí a la vista, és aquesta desviació del dèficit públic, aquesta relació de dèficit sobre PIB, de quina manera es desvia de les indicacions de la comunitat europea i de quina manera es corregirà desviació; quin és l'esforç fiscal i de generació d'economia i de riquesa que hauran de fer els balears per aconseguir dur aquest dèficit a les obligacions, que no record ara quines són, però que ens tenen fixades molt clarament tant el Ministeri d'Economia com la comunitat europea per als pròxims anys?

I, en definitiva, estic d'acord, naturalment, i per acabar, que el sector terciari no pot absorbir ni per quantitat ni per qualitat la fallida del sector de la construcció. Parlem d'altres tipus de professionals, d'altres tipus de feines, i naturalment jo crec que és un camí, insisteixo, en el qual s'ha d'avançar però dubt que sigui a dia d'avui el salvavides que necessita la nostra economia.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Fiol. I per contrarèplica, Sr. Conseller...

EL SR. CONSELLER D'ECONOMIA I HISENDA (Carles Manera i Erbina):

Molt bé, sí, tres coses molt ràpides.

Efectivament jo coincidesc en el fet que la mesura de l'anàlisi capítativa és molt més ajustada, en això estic totalment d'acord, sobretot a l'àmbit sanitari. A l'àmbit educatiu hi ha literatura més variada que explica l'aportació sobre el PIB; a l'àmbit sanitari és molt convencional ja parlar de despesa feta sobre persones. En això coincidesc completament. Jo li feia aquesta matisació no tant per explicar-li una cosa que no podem explicar, i és que Balears continua estant..., no podem explicar, no, la podem explicar però la realitat és la que és, i és que Balears està a una posició a la cua, pràcticament, d'assignació en temes sanitaris per càpita. Jo li ho comentava a nivell de l'esforç que s'ha fet, és a dir, l'esforç sí que és una magnitud que es pot mesurar a través de l'impacte sobre la renda que tens, i en aquest aspecte sí que s'ha fet, s'ha continuat fent un esforç. El que passa és que és molt difícil en aquesta comunitat autònoma, i no dic que sigui culpa dels anteriors governs seus o del pacte de progrés anterior, és una qüestió d'una dotació de recursos, de finançament d'aquesta comunitat autònoma que ens ha penalitzat durant molts d'anys, i les nostres dades tant en inversió pública en educació, en sanitat, en I+D+I, doncs són més complicades o són més endarreridores que a la resta de comunitats autònomes. En I+D+I estam, en el paràmetre que es mesura des de l'INE, que esperem que ho canviïn, en el 0,38% sobre PIB, quan la mitjana de l'Estat està a l'1%.

Clar, això és molt mal de canviar, no en una legislatura, jo m'atreveria a dir que és molt mal de canviar en dues o tres legislatures, perquè representa un sobre-esforç pressupostari enorme que realment els governs a vegades no en tenen la capacitat, per molt que se'ls exigeixi. És a dir, "vostès han de col·locar sanitat a la mitjana de l'Estat"; d'acord, però és que això significa multiplicar..., és a dir, posar 500 milions d'euros més a la política sanitària i això és complicat perquè els has de treure d'una altra banda, temes que vostè coneix perfectament perquè, precisament dos sectors molt crítics, vostè els ha pogut manejar com a conseller. El mateix podríem dir en el cas de l'educació. Jo em referia més a l'esforç fet en aquesta legislatura.

Allò de López Casanovas, home, evidentment és l'economista balear de major dimensió externa; jo això no ho pos en dubte i és bon amic meu. Les meves crítiques les he comentat amb ell, no és un tema de morbositat intel·lectual, simplement és que crec que no podem arribar a conclusions molt vehements en el tema del finançament perquè no disposam encara de les liquidacions. Jo crec que això és un principi de prudència. Esperem a veure què passa per comprovar si realment estam en els paràmetres que se'ns indiquen.

I després finalment en relació amb el dèficit públic, bé, nosaltres, com els comentava a la meua exposició, durant els anys 2008-2009, que és el que tenen aquí, la preocupació pel dèficit en aquell moments va ser molt limitada, pràcticament hi havia un seguit de paràmetres de dèficit que es marquen en el Consejo de Política Fiscal y Financiera les comunitats que, com vostè sap, es desvien han de fer un pla d'equilibri o de sanejament, que totes han anat fent, s'ha complert en menor o major mesura segons els casos. De totes formes els he de dir que el taló de fons de la política fiscal i pública aquests anys de crisi no era el control del dèficit, era sortir de la crisi. Aquesta és la impressió que nosaltres teníem en el mateix Consejo de Política Fiscal, malgrat hi poguéssim haver veus ortodoxes des del ministeri que insinuassin o diguessin que el dèficit s'ha de complir, etc., però hi havia una certa laxitud.

Els problemes han estat severos a partir de maig del 2010, on els requeriments han estat expeditius; és a dir, el tema està que les comunitats que no compleixen tendran problemàtiques molt dures per emetre deute públic, i això és el que està passant a algunes comunitats i ja veurem què passa a Catalunya, perquè el que ha sortit avui no tenc tan clar que sigui deute llarg el que s'està comentant, em tem més aviat que és deute curt; de manera que hem de veure de quina forma acaba això el mes de març quan la Generalitat hagi avaluat el seu pla de sanejament. En qualsevol cas el que tenim els propers tres anys són tres anys molt difícils, governi qui governi, a qualsevol comunitat autònoma. Hem de complir amb un requeriment de dèficit públic, l'1.3 l'any present, 1.2 l'any 2012 i 1.1 l'any 2013, per arribar a un 3% agregat.

Li puc dir que el tercer trimestre del 2010, si vostè veu aquí, la previsió és tancar amb un 2,4 que és el que marca el Consejo de Política Fiscal, amb un 2,4 l'any 2010. Nosaltres el tercer trimestre estàvem a l'1,8, és a dir, complíem els paràmetres marcats pel Consejo, d'aquí el permís, si em permeten l'expressió, que poguéssim emetre deute públic.

El tancament de l'exercici no serà fàcil, no serà fàcil per a nosaltres, ni serà fàcil per a cap comunitat autònoma pel que els coment. A finals d'exercici, com se sap, hi ha des de factures als calaixos, sobredotacions en determinats camps, particularment en el cas de Balears en els camps socials, i això pot alterar la previsió. Hem de veure com tancam, però les previsions per ara són de complir en aquest sentit.

L'any 2011, l'any present, amb un pressupost prorrogat de 3.200 milions d'euros, el que hem fet és fer una reducció de 184 milions d'euros en relació al pressupost 2010, on ja vàrem retallar 220 milions en pressupost inicial. De manera que la reducció és també "lleonina" per arribar a l'1,3% de dèficit públic, que hi hem d'arribar sí o sí, tan si tens pressupost prorrogat com si no el tens.

En qualsevol cas, Sr. Fiol, allò que ens ve els propers tres anys no serà fàcil per a les polítiques públiques, governi qui governi haurà de mantenir una política d'austeritat important i haurà de tenir un control molt estricte sobre la despesa, fent polítiques d'austeritat molt tangibles per mirar de corregir això. Jo crec que nosaltres del 3,26 del 2009 al 2,4 que podem tancar si incrementam aquesta xifra, hem de veure en quin percentatge serà, encara no ho podem dir, però en qualsevol cas ja estarem fent correccions en les previsions del dèficit i evidentment i

això, Sr. Fiol, vostè ho pot contrastar amb comunitats autònomes del seu color polític, comprovarà, en això els consellers d'Hisenda tenim una certa solidaritat corporativa entre nosaltres, com tots els consellers ploram uns amb els altres perquè aquest 1,3% que ens afecta tots és complicat. No hem d'enganyar a ningú, això és difícil i el que ve els anys 2012 i 2013 tampoc no serà senzill. De manera que es tractarà de ser molt estricte en la política pressupostària i en alguns casos, si em permeten l'expressió, molt rígids a l'hora de controlar la despesa pública.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Conseller.

I una vegada esgotat l'ordre del dia d'avui i no havent-hi més temes a tractar, s'aixeca la sessió.

Moltes gràcies.



DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS